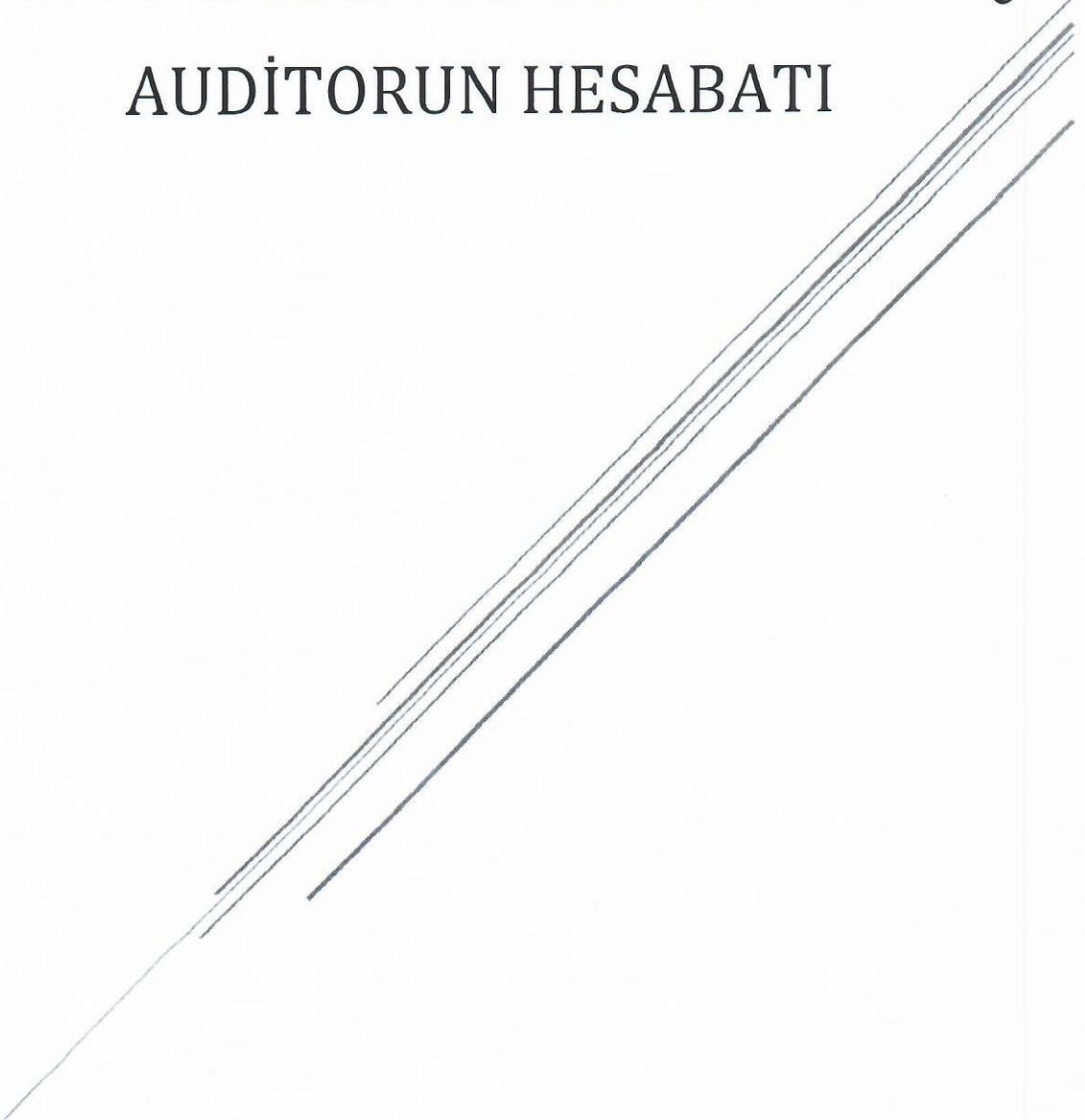

«A-QROUP SIĞORTA» ASC-NIN
31.12.2020-Cİ İL TARİXƏ
MALİYYƏ HESABATLARI VƏ MÜSTƏQİL
AUDİTORUN HESABATI

MÜNDƏRİCAT

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat	2
Müstəqil auditorun hesabatı	3-4
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	5
Mənfiət və zərər haqqında hesabat	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	8
Maliyyə hesabatlarına şərhlər və qeydlər	9-28

**31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ MALİYYƏ
HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN
MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT**

Rəhbərlik «A-QROUP SIĞORTA» ASC-nin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri düzgün əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;
Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-nin xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə;

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərini aparılması;
Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə;
Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilmesi və qarşısının alınmasına.
Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları 02.03.2020-ci il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən:

İdarə Heyətinin Sədri
Bayram Anar Məhərrəm oğlu

“03 fevral” 2021-ci il

Baş mühasib
İmamquliyeva Natavan Söhbət qızı

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

«A-QROUP SIĞORTA» ASC-nin *Təsisçisinə və Rəhbərliyinə*

Rəy

Biz «A-QROUP SIĞORTA» ASC-nin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə əhəmiyyətli uçot siyasetinin və digər izahedici qeydlərin qısa xülassəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, Cəmiyyətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərdə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS)-ya uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditı Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditü auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mütəsablının Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Etika Məcəlləsinin” (IESBA Məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditü baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalasdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tətib edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvələr nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmcinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözleşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtlə, bu şərtlər şərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasetinin uygunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühəsibat uçotunun fasıləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uygunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasıləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıraq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasıləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

“Caspian Consulting and Partners” MMC

Direktor: Elnurə Abdinova _____

Auditor: Elnurə Abdinova _____

Tarix: 03.02.2021

“A-QROUP SİĞORTA” ASC
31 Dekabr 2020-ci il tarixinə
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

		<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	
	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	5	2 678 006,64	2 450 766,72
Qeyri-maddi aktivlər	6	80 475,61	89 417,35
CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		2 758 482,25	2 540 184,07
Qısamüddətli aktivlər			
Ehtiyatlar	7	38 226,41	34 757,08
Debitor borcları:	7	2 184 787,88	2 178 264,85
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	8	21 326 342,35	18 413 292,08
Sığorta ehtiyatlarında təkrarsıgortaçıların payı:	9	1 970 416,53	1 444 770,46
Sair qısamüddətli aktivlər	9	2 327,30	463,26
CƏMİ QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		25 522 100,47	22 071 547,73
CƏMİ AKTİVLƏR		28 280 582,72	24 611 731,80
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	10	10 005 250,00	10 005 250,00
Emissiya gəliri	10	1 401 226,48	998 013,10
Bölgüsürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	10	2 726 960,62	1 560 449,24
CƏMİ KAPİTAL		14 133 437,10	12 563 712,34
ÖHDƏLİKLƏR			
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Sığorta ehtiyatları	11	12 854 928,81	11 515 448,70
Qarışışalınma tədbirləri fondu	11	(212,74)	(212,74)
Kreditor borcları	11	5 176,72	
Təkrarsıgorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:	11	1 031 949,90	202 512,75
Təsisiçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar	11	449,24	
Sair öhdəliklər	11	76 071,43	231 049,16
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		13 968 363,36	11 948 797,87
Qısamüddətli öhdəliklər			
Kreditor borcları	12	178 782,26	99 221,59
Sair qısamüddətli öhdəliklər			
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		178 782,26	99 221,59
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		14 147 145,62	12 048 019,46
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		28 280 582,72	24 611 731,80

İdarə Heyətinin Sədri
Bayram Anar Məhərrəm oğlu

“03 fevral” 2021-ci il

Baş mühasib
İmamquliyeva Natavan Söhbət qızı

**“A-QROUP SIĞORTA” ASC-nin
MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏRLƏR HAQQINDA HESABAT
31 Dekabr 2020-ci il tarixinə**

		<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	
	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Gəlirlər			
Əsas əməliyyat gəliri	13	17 511 592,65	15 835 261,68
Xalis sigorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbat və mənfi)		(813 834,04)	(811 084,29)
İnvestisiya gəlirləri üzrə		184 500,08	233 569,84
Subroqasiya gəlirləri		44 368,84	(1 236,76)
Sair gəlirlər		305 680,63	124 752,09
Ümumi gəlirlər		17 232 308,16	15 381 262,56
Xərclər			
Əsas əməliyyat xərcləri	14	10 953 123,04	10 664 266,27
İşlərin aparılması xərcləri	15	2 735 188,02	2 628 536,45
Sair xərclər		27 533,57	57 054,10
Ümumi xərclər		13 715 844,63	13 349 856,82
Maliyyə mənfəəti (zərəri)		3 516 463,53	2 031 405,74
Vergiqoymadan əvvəl mənfəət (zərər)	16	3 516 463,53	2 031 405,74
Mənfəət vergisi	16	703 292,71	406 281,15
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	16	2 813 170,82	1 625 124,59
Gəlirdən çıxılmayan xərclər		(86 210,20)	(64 675,35)
		2 726 960,62	1 560 449,24

İdarə Heyətinin Sədri
Bayram Anar Məhərrəm oğlu

Baş mühasib
İmamquliyeva Natavan Söhbət qızı

“03 fevral” 2021-ci il

**“A-QROUP SIĞORTA” ASC-nin
31 Dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat**

Azərbaycan manatı ilə	Qeyd	Nizamnamə Kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Emissiya gəliri	Cəmi Kapital
1 yanvar 2019-cu il tarixənə qalıq	10	10 005 250,00	2 107 598,30	998 013,10	13 110 861,40
Hesabat dövründə xalis mənfəət(zərər)			1 560 449,24		1 560 449,24
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları					
Emissiya gəliri					
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi(dividendlər)			(2 107 598,30)		(2 107 598,30)
31 dekabr 2019-ci il tarixinə qalıq	10	10 005 250,00	1 560 449,24	998 013,10	12 563 712,34
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	10	10 005 250,00	1 560 449,24	998 013,10	12 563 712,34
Hesabat dövründə xalis mənfəət(zərər)			2 726 960,62		2 726 960,62
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları					
Emissiya gəliri				403 213,38	403 213,38
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi(dividendlər)			(1 560 449,24)		(1 560 449,24)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	10	10 005 250,00	2 726 960,62	1 401 226,48	14 133 437,10

İdarə Heyətinin Sədri
Bayram Anar Məhərrəm oğlu

“03 fevral” 2021-ci il

Baş mühasib
İmamquliyeva Natavan Söhbət qızı

“A-QROUP SIĞORTA” ASC-nin

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 Dekabr 2020-ci il tarixinə

	<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Müştərilərdən daxil olan pul vəsaitləri	17 147 687,53	16 097 610,77	
Təchizatçılara və işçilərə ödənilən pul vəsaitləri	(13 715 844,63)	(13 349 856,82)	
Əməliyyatlardan əldə olunan pul vəsaitləri	3 431 842,90	1 797 835,90	
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(703 292,71)	(406 281,15)	
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti:	2 728 550,19	2 341 472,80	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri			
Uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin alınması			
Digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaric olmaları			
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları	184 500,08	233 569,84	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	184 500,08	233 569,84	
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhmlərin buraxılmasından yaranan gəlir		-	-
Ödənilmiş dividendlər	(1 560 449,00)	(2 107 598,30)	
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	(1 560 449,00)	(2 107 598,30)	
Pul vəsaitlərinin həcmiinin xalis artımı/azalması	10	2 913 050,27	4 682 640,94
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və bank overdraftları	10	18 413 292,08	13 730 651,14
İlin sonuna pul vəsaitləri və bank overdraftları	10	21 326 342,35	18 413 292,08

İdarə Heyətinin Sədri
Bayram Anar Məhərrəm oğlu

“03 fevral” 2021-ci il

Baş mühasib
İmamquliyeva Natavan Söhbət qızı

“A-QROUP SİĞORTA” ASC-nin

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Uçot Siyasəti və Digər İzahedici Qeydlərin Qısa Xülasəsi

1. CƏMİYYƏT HAQQINDA

“A-Qrup Sığorta Şirkəti” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Şirkət”) Azərbaycan Respublikasında 1995-ci ildə “A-Qroup” ASC Sığorta Şirkəti olaraq quruldu. 2009-cu ilin yanvar ayında şirkət 9900027621 VÖEN nömrəli ASC kimi yenidən qeydiyyata alındı. Şirkət əsasən həyat sığortası və təkrarsıgorta xidmətləri göstərməklə məşğuldur. Şirkət Azərbaycan Respublikasının Maliyə Bazarına Nəzarət orqanı tərəfindən verilmiş sığorta lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin əhatə etdiyi sığorta işi, tibbi, yüksək, əmlak, zərər, üçüncü şəxslərin əmlakı, nəqliyyat vasitəsi və təkrarsıgortanı əhatə edir, lakin bunlarla məhdudlaşdırılır.

Şirkətlərin qeydiyyatdan keçmiş ofisi, Azərbaycan, Bakı, L. Tolstoy küçəsi, 172-də, baş ofisi Azərbaycan Respublikası, Bakı, Rəşid Behbudov küçəsi 87A-da yerləşir. Şirkətin Gəncə şəhərində bir filialı var.

Şirkətin yeganə sahibi Azərbaycan vətəndaşı olan cənab Sabir Annayevdir.

2. ŞİRKƏTİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

Azərbaycanda davamlı iqtisadi inkişaf əsasında iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliyini, inklüzivliyini və əhalinin sosial rifahının artırılmasının təmin edilməsi məqsədilə biznes və investisiya mühitinin daha da inkişafının, sahibkarlarının maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, dövlət-sahibkar münasibətlərinin yeni çağırışlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətində hədəflənmiş məqsədyönlü islahatlar davam edir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 06 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinə əsasən aparılan islahatlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində bir sıra nailiyətlər əldə edilmiş, mütərəqqi hüquqi baza formalaşmış, 2019-cu ildə ölkədə makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlığın əsasları yaradılmışdır. Tədiyə balansı tarazlaşmış, valyuta ehtiyatlarına təzyiq azalmış, milli valyutanın xarici valyutalara qarşı məzənnəsi və inflasiya gözləntiləri sabitləşmişdir.

2019-cu ildə makroiqtisadi sabitlik meyillərinin yaranması qeyri-neft sektorunda iqtisadi artımın bərpasına şərait yaratmışdır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət statistika Komitəsinin məlumatına əsasən ötən il qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul real olaraq 3.5% artmışdır.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2019-cu ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və “kölgə iqtisadiyyatının” miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.

Həyata keçirilən islahatlar nəticəsində Azərbaycan Dünya bankının “ Doing Business” 2020 –cu il hesabatında 34-cü yerə layiq görülmüşdür. Bundan əlavə, sözügedən hesabatda Azərbaycan dünyasının 10 ən islahatçı dövləti siyahısına daxil edilərək dünyadan ən çox islahat aparan ölkəsi elan olunmuşdur.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bu maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası (“MUBSS”) tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şəhhi Komitəsi (“BMHSK”) tərəfindən verilmiş şərhlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Əməliyyat valyutası

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutani (“əməliyyat valyutası”) istifadə etməklə ölçülür. Cəmiyyətin əməliyyat valyutası AZN-dir. Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta AZN-dir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qaydalarına uyğun olaraq bu maliyyə hesabatlarında yerli valyuta təqdimat valyutası kimi istifadə olunur.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduğda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şəhhi ilə tələb olunmayana və ya icazə verilməyənədək və Cəmiyyətin mühasibat uçotu qaydalarında konkret göstərilməyənə qədər gəlir və xərc mənfəət və ya zərər haqqında bir-birinə qarşı əvəzləşdirilmir.

Maliyyə aktivləri

Cəmiyyətin maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalar üzrə təsnifləşdirilir: “Mənfəət və ya zərər üzrə ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri, “ödəniş müddətinə qədər saxlanılan” investisiyalar, “satılı bilən” maliyyə aktivləri və “kreditlər və debitor borcları”. Təsnifləşdirmə maliyyə alətinin növündən və məqsədindən aslıdır və ilkin tanınma zamanı müəyyən olunur.

Alicilar və sifarişçilərin debitor borcları

Alicilar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə eks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alicilar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yiğilması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındaki fərqdir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks etdirilir. Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlərin və avansların yiğilması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatlara qarşı hesabdan silinir. Rəhbərlik Cəmiyyətə ödənilməli olan borcların yiğilması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdiqdən sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (DƏVAMI)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: İstənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındaki fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. (Effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə)

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiyon kimi mənfəət vergisi effekt çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödənilcəyi barədə şərtsiz hüquq olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə oyun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Cəmiyyət aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürməzsə və ya özündə saxlamasa və köürülmüş aktiv üzərində nəzarətini dəvam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçota tanır.

Maliyyə aktivinin tanınması təmamilə dayandırıldıq halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gölirdə tanınmış və kapitalda toplanan yiğilmiş gəlir və zərərlər arasındaki fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının təmamilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs. Cəmiyyət ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Cəmiyyət maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi dəvam etdiyi müddətdə tanımağa dəvam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində hamin hissələrin nisbi ədalətli dəyərləri əsasında artıq tanımayan hissə arasında bölüşdürürlər. Artıq tanımayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanımayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yiğilmiş gəlir və ya zərər arasında fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış yiğilmiş gəlir və ya zərər tanınması davam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürürlər.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (DƏVAMI)

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri ya mənfiət və ya zərər hesabatlarında ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri, ya da digər “digər maliyyə öhdəlikləri” kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilk olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərlə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərlərlə ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti, yaxud (məqsədə müvafiq hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərinə qədər dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Cəmiyyət ödəniş ödədiyini yerinə yetirdikdə, belə ödəniş ləğv olunduqda yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditorun təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənərsə, belə əvəzlənmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğ arasındaki fərq mənfiət və zərər uçtunda tanınır.

Derivativ (törəmə) maliyyə alətləri

Cəmiyyət valyuta mübadiləsi ilə bağlı riskləri tənzimləmək məqsədilə xarici valyuta üzrə müxtəlif derivative forward müqavilələri kimi törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur.

Derivativlər derivative müqaviləsinin bağlandığı tarixdə ilkin olaraq uçotda ədalətli dəyərlə tanınır və daha sonra isə hər hesabat dövrünün sonunda onların ədalətli dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilir. Onların dövrünün sonuna olan ədalətli dəyərinə qarşı təkrar ölçülür. Nəticədə yaranmış gəlir və ya zərər

derivative hecinq aləti kimi təyin olunduqda və qüvvədə olduqda dərhal mənfiət və ya zərər hesabatında tanınır. Bu halda onların mənfiət və ya zərər hesabatında tanınması vaxtı hecinq əlaqələrinin xüsusiyətlərindən asılı olur. Derivativlərin ədalətli dəyəri məqbul olduqda onlar aktivlər kimi, mənfi olduqda isə öhdəliklər kimi qeydə alınır. Cəmiyyət bəzi derivativləri tanınmış aktivlərin və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərinin hecinqi kimi və ya cəmiyyətin öhdəlikləri (ədalətli dəyər hecinqi), yüksək ehtimallı proqnoz əməliyyatlarının hecinqi və ya cəmiyyət öhdəliklərinin xarici valyuta riskinin hecinqi (pul vəsaitləri hecinqi) və ya xarici əməliyyatlara xalis investisiyaların hecinqi kimi müəyyən edir.

Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

- Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin

göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

- **Faiz gəlirləri**

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənasüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi qaydasında tanınır.

- **Dividend gəlirləri**

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki təsisçilərin mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olmuşdur.

İcarə

İcarənin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icaraçıya ötürüldüyü zaman belə icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir.

Cəmiyyət - İcarəyə götürən tərəf kimi

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı ödənişlər, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, lizinq müddəti ərzində düzgün metod əsasında xərc kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə stimulları əldə olunduqda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimullar üzrə ümumi mənfəət, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Əmlak və avadanlıq

Daşınmaz əmlak və avadanlıq yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir.

Əmlak avadanlıqlarının obyekti hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq heç bir iqtisadi mənfəət göturmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq obyektlərinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərərlər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq metoduna əsasən aşağıdakı illik amortizasiya faizlərindən istifadə etməklə hesablanır:

- Binalar, tikililər və qurğular 7%
- Maşın və avadanlıq 20%
- Nəqliyyat vasitələri 25%
- Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası 25%
- Digər əsas vəsaitlər 20%

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Qeyri-maddi aktivlər

Ayri ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar müddəti olan ayri-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya aktivinin təxmin edilən faydalı istismar müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti və köhnəlmə metodu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişiklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Ayrılıqda alınmış və qeyri-müəyyən istismar müddətləri olan qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə metodu hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin təsirini gələcək dövrlər üzrə uçota almaqla hər hesabat dövrünün sonunda 20-30% arası olan illik dərəcələrlə təhlil edilir:

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılıraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındaki fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərin düşüşdüşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda bele aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət eden hər hansı hal mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərinin hesablaması mümkün olmazsa, Cəmiyyət belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılılığı gözlənilməklə yerləşdirmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirirəkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablamasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanımadiği keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfiət və ya zərər haqqında hesabata daxil edilir.

İşçi heyəti üzrə ödənişlər

Əmək haqqları, Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinə ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və müvafiq gəlir vergisi Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi ili üzrə cəlb olunan mənfiət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfiət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar mənfiət və zərər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfiətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam hacmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsində qeyd edilən “İnvestisiya təşviqi” sənədini almış hüquqi şəxsin həmin sənədi aldığı tarixdən əldə etdiyi mənfiətin 50%-nə faizinə görə nəzərə alınan güzəşt məbləği tətbiq edilir.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfiət və ya zərər haqqında hesabata daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Cəmiyyətin keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman cəmiyyətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanıa bilir.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlilikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləglərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun vaxt üzrə dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi tələb olunan müəyyən bütün iqtisadi mənfiətin kənar tərəflər vasitəsilə bərpa ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Şərti aktiv öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında tanınmır, lakin, hesablaşma üzrə vəsaitlərin azalması ehtimalı olduqda, belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfiətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Xarici valyutalar

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, onun əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların apardığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir.

Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir.

Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdiridiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə təkrar qiymətləndirilir.

Monetar maddələr üzrə valyuta fərqləri aşağıdakı hallar istisna olmaqla mənfiət və ya zərər hesabatında baş verdiyi dövrdə tanınır:

- Gələcəkdə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş başa çatdırılmamış aktivlərlə əlaqəli xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə faiz xərclərinə düzəliş kimi hesab olunduqda aktivlərin dəyərinə daxil edilir.
- Müəyyən xarici valyuta risklərinin qarşısını almaq üçün aparılan əməliyyatlar üzrə valyuta fərqləri (aşağıdakı hecinqin uçotu qaydalarına baxın) və hesablaşmanın olmadığı və olacağı güman edilməyən xarici əməliyyatlarda xalis investisiya formalasdır), hansı ki, ilk əvvəl digər gəlirlərdə göstərilir və daha sonra səhmdar kapitalından pul vəsaitlərinin mənfiət və zərər hesabına təsnif edilir.
- Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi məqsədilə ilə Cəmiyyətin xarici əməliyyatlarının aktiv və öhdəlikləri hər hesabat müddətinin sonunda qüvvədə olan mübadilə məzənnələri əsasında AZN-ə çevrilir, istisna hallarda valyuta mübadilə məzənnələri həmin müddət ərzində əhəmiyyətli dərəcədə tərəddüb etdiyi halda sövdəşmələrin tarixində qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri istifadə olunur. Hər hansı valyuta mübadilə fərqləri meydana gəldiyi halda digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınır və kapitalda toplanır.
- Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Cəmiyyətin ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələr aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
1 ABŞ dolları 1 AZN	1.7000	1.7000
1 Avro 1 AZN	2.0890	1.9035

Cəmiyyət növbəti ildə aktivlərin və öhdəliklərin hesabat olunan məbləğlərinə təsir edəcək qiymətləndirmələr aparır və fərziyyələr irəli sürür. Qiymətləndirmələr və mühakimələr davamlı qaydada aparılır, rəhbərliyin tacribəsinə və digər amillərə, habelə şəraitə uyğun hesab olunan gələcək hadisələrlə bağlı gözləntilərə əsaslanır. Rəhbərlik mühasibat uçotu qaydalarının tətbiqi prosesində qiymətləndirmə tələb olunan mühakimələrdən əlavə bəzi qərarlar və növbəti ildə aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində mühüm düzəlişlərə səbəb ola biləcək qiymətləndirmələr aşağıdakılardan ibarətdir:

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Cəmiyyətin kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır.

Cəmiyyətin kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşırı olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və Cəmiyyətin hesablandığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müşqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Cəmiyyət hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablaması üçün rəhbərliyin müləhizələrindən istifadə edir. Eynilə, Cəmiyyət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışları, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında avvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Cəmiyyət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrdən istifadə edir.

Eynilə, Cəmiyyət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışları, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında avvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Cəmiyyət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrdən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verecəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ (MHBS) TƏTBİQİ

Maliyyə hesabatlarında hesabat olunan məbləğlərə təsir edən MHBS-lərə düzəlişlər. Cari ildə hazırlı maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə təsir edən aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş Standartlar və Şərhər qəbul edilmişdir.

- MHBS 10, MHBS 12 VƏ MUBS 27-yə düzəlişlər- İnvestisiya müəssələri
- MUBS 32-yə düzəlişlər-Maliyyə Aktivlərinin və Maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi
- MUBS 36-ya düzəlişlər- Qeyri –maliyyə aktivləri üçün bərpa dəyəri ilə bağlı açıqlamalar
- MUBS 39-a düzəlişlər- Törəmə maliyyə alətlərinin ötürülməsi və hecinq uçotunun dəvam etdirilməsi
- MHBSKŞ 21- İcbari ödənişlər

Bu düzəlişlər və şərhər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir. Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilməmiş MHBS-lər Cəmiyyət buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş MHBS –ləri tətbiq etməmişdir:

- MUBS 19-a düzəlişlər- Müəyyən olunmuş müavinat planları: İşçilər tərəfindən ödəmələr
- 2010-2012-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2011-2013-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2012-2014-cü illəri əhatə edən dövr üzrə illik düzəlişlər
- MHBS 14 Tariflərin tənzimlənməsi üzrə təxirə salınmış hesablar
- MUBS 16 və MUBS 38-ə düzəlişlər- Məqbul Köhnələçə və Amortizasiya Metodlarının Aydınlaşdırılması
- MHBS 11-ə düzəlişlər-Birgə Əməliyyatlarda İştirak Paylarının Alışının uçotu
- MHBS 10 və MUBS 28-ə düzəlişlər- İnvestor ilə Asılı müəssə və ya Birgə Müəssisə arasındakı Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi
- MHBS 15 Müştərilərlə Müqavilə üzrə Gəlirlər
- MHBS 9 Maliyyə Alətləri

MHBS 9 Maliyyə Alətləri, 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış MHBS 9 maliyyə aktivlərinin təsnifatı və qiymətləndirilməsi üçün yeni tələbləri təqdim edir. Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçüməsi, habelə tanınmasının dayandırılması ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi məqsədilə 2010-cu ilin oktyabrında, ümumi hecinquçotu ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi üçün 2013-cü ilin noyabrında MHBS 9-a düzəliş olunmuşdur. 2014-cü ilin iyul ayında BMUŞŞ əsasən maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşmə tələblərini, habelə təsnifləşdirmə və ölçülmə tələbləri ilə bağlı məhdud düzəlişləri tətbiq edən MHBS 9-un yekun versiyası hazırlanmışdır. MHBS 9-un məqsədi Maliyyə Alətləri Tanıma və Ölçülmə adlı 39-u əvəz etməkdən ibarətdir.

Tanınma və ölçümə

MHBS 9 üzrə əsas tələblər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və ölçüməsi. Maliyyə aktivləri onların saxlandıqları biznes modelinə və müqavilə üzrə pul daxil olmalarının yiğilması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxil olmaları yalnız əsas borc məbləği, elecə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət borc alətləri adətən ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülür. MHBS 9-un 2014-cü il versiyası müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması və maliyyə aktivlərinin satılmasından, elecə də ilkin tanınmadan sonra digər məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərlə tanınan belə maliyyə aktivləri üzrə müəyyən olunmuş tarixlərdə qalıq borclar üzrə səs borc və faiz məbləğlərinin toplanmasından ibarət olan biznes modeli çərçivəsində borc alətləri üçün “digər məcmu gəlirlər üzrə ədalətli dəyər” kateqoriyasını təqdim edir. Bütün digər borc və kapital investisiyaları ədalətli dəyərlə ölçülür. Bundan başqa, Maliyyə alətləri haqqında MHBS 9-a əsasən müəssisələr yalnız dividend üzrə gəliri mənfəət və ya zərər hesablarında tanımaq şərtilə kapital investisiyasının (ticarət üçün saxlanılmayan)

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ (MHBS) TƏTBİQİ (davamı)

ədalətli dəyərində sonrakı dəyişikliklərin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda təqdim edilməsi ilə bağlı yekun seçim edə bilərlər.

- Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi. Maliyyə öhdəlikləri MUBS 39-da olduğu kimi eyni tərzdə təsnifləşdirilir, lakin müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsinə tətbiq olunan tələblər üzrə fərqlər mövcuddur. MHBS 9 maliyyə öhdəliyinin kredit riskindəki dəyişikliklərə şamil olunan belə öhdəliyin ədalətli dəyərində dəyişiklik məbləğinin (öhdəliklərin kredit riskində dəyişikliklərin təsirinin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınması mənfiət və ya zərər üzrə uçot uyğunsuzluğu əmələ gətirmiyənədək) digər məcmu gəlirlərdə tanınmasını tələb edir. Maliyyə öhdəliyinin kredit riskinə şamil olunan ədalətli dəyərdə dəyişikliklər daha sonra mənfiət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilir.
- Dəyərsizləşmə MHBS 9-un 2014-cü il versiyası maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ilə bağlı MUBS 39-dakı “çəkilmiş kredit zərərləri modeli”nin əksinə olaraq “gözlənilən kredit zərərləri modeli”ni təqdim edir. Gözlənilən kredit zərərləri modeli kredit riskindəki dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müəssisə tərəfindən belə kredit zərərlərinin və onlarla bağlı dəyişikliklərin ilkin tanınma dövründən başlayaraq hər hesabat tarixində uçota alınmasını tələb edir. Digər sözlərlə desək, kredit hadisəsinin kredit zərəri tanınmamışdan əvvəl baş vermesi artıq vacib deyil.
- Hecinqin uçotu. Maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin hecinqi zamanı müəssisələr tərəfindən riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinin yerinə yetirilmə üsullarını açıqlayan yeni hecinq uçotu modeli təklif edir. MHBS 9-a əsasən hecinq uçotuna uyğun olan əməliyyatların növləri, xüsusilə hecinq alətlərinə aid olan alətlərin növlərinin artırılması və hecinq uçotunun tətbiq olunduğu qeyri-maliyyə alətlərinin risk komponentlərinin növləri ilə bağlı daha geniş imkanlar verilir. Bundan əlavə, effektivlik testi öyrənilmiş və “iqtisadi münasibətlər”in əsasları ilə əvəzlənmişdir. Həmçinin, keçmiş dövrlərə şamil olunmaqla qiymətləndirmə artıq tələb edilmir. Müəssisədə riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinə dair güclü açıqlama tələbləri tətbiq olunmuşdur.
- Tanınmanın dayandırılması. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün tələblər MUBS 39-dan köçürülmüşdür.

Bu standartlar daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə 1 yanvar 2018-ci il tarixindən qüvvəyə minir. MHBS 9-un tətbiqi ilə bağlı seçilən yanaşmadan asılı olaraq keçid 1 tarixdən və ya müxtəlif tələblərin ilkin tətbiqi üçün isə bir neçə tarixdən ibarət ola bilər.

Cəmiyyətin rəhbərliyi gələcəkdə MHBS 9-un tətbiqinin maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin hesabat olunan məbləğlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə biləcəyini düşünür. Lakin ətraflı təhlil başa çatmayanadək MHBS 9-un təsiri ilə bağlı müvafiq təxminlərin verilməsi mümkün deyil.

5. ƏSAS VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2018-cu il	İl ərzində daxil olmuşdur	İl ərzində məxaric olmuşdur	Amortizasiya	31 dekabr 2019-cu il
Maşın, avadanlıq, hesablama texnikası	41 234,34	16 326,97	-	11 512,26	46 049,05
Nəqliyyat vasitələri	88 798,11	339 766,15	-	105 641,36	322 922,90
Digər əsas vəsaitlər	1 508 228,87	639 136,62	-	65 570,72	2 081 794,77
Cəmi	1 638 261,32	995 229,74	-	182 724,34	2 450 766,72

	31 dekabr 2019-cu il	İl ərzində daxil olmuşdur	İl ərzində məxaric olmuşdur	Amortizasiya	31 dekabr 2020-ci il
Maşın, avadanlıq, hesablama texnikası	46 049,05	46 679,84	1 888,63	18 168,52	72 671,74
Nəqliyyat vasitələri	316 923,20	4 110,28	75 273,47	61 439,95	184 320,06
Digər əsas vəsaitlər	208 7794,47	408 823,38	-	75 603,02	2 421 014,83
Cəmi	2 450 766,72	459 613,50	77 162,10	155 211,49	2 678 006,63

6. QEYRİ –MADDİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2018-cu il	İl ərzində daxil olmuşdur	İl ərzində məxaric olmuşdur	Amortizasiya	31 dekabr 2019-cu il
Lisenziya	12 635,02	-	-	1 332,45	11 302,57
Program təminatı	86 717,60	-	-	8 602,81	78 114,79
Cəmi	99 352,62	-	-	9 935,26	89 417,36

	31 dekabr 2019-cu il	İl ərzində daxil olmuşdur	İl ərzində məxaric olmuşdur	Amortizasiya	31 dekabr 2020-ci il
Lisenziya	11 302,57	-	-	1 137,15	10 165,42
Program təminatı	78 114,79	-	-	7 804,58	70 310,21
Cəmi	89 417,36	-	-	8 941,73	80 475,63

7. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
DEBİTOR BORCLARI:		
Birbaşa sigorta üzrə	1 723 762,36	1 257 857,12
Büdcə üzrə	334 043,84	806 529,49
İddia tələbləri üzrə		3 081,04
İşçi heyəti üzrə	9 300,00	5 435,50
Sair debitörərək	117 681,68	105 361,70
Cəmi	<u>2 184 787,88</u>	<u>2 178 264,85</u>

8. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ:		
Kassa	15 315,68	3 033,57
Hesablaşma hesabı	6 314 621,81	2 738 281,84
Valyuta hesabı	8 807 089,38	6 454 904,00
Depozit hesabları	5 760 000,00	8 800 000,00
Sair pul vəsaitləri	429 315,48	417 072,67
Cəmi	<u>21 326 342,35</u>	<u>18 413 292,08</u>

9. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
SIĞORTA EHTİYATLARINDA TƏKRARSİĞORTAÇILARIN PAYI:		
Həyat sigortası sahəsi üzrə	1 970 416,53	1 444 770,46
Qeyri-həyat sigortası sahəsi üzrə	<u>1 970 416,53</u>	<u>1 444 770,46</u>

9. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR

SAİR QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Gələcək hesabat dövrlərinin xərcləri		
Verilmiş avanslar		
Təhtəl hesablar	2 327,30	463,26
Cəmi	2 327,30	463,26

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

SIĞORTA EHTİYATLARI:	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Həyat sigortası sahəsi üzrə :	12 854 928,81	11 515 448,70
Qeyri-həyat sigortası sahəsi üzrə:		
Cəmi	12 854 928,81	11 515 448,70

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

QARŞISIALINMA TƏDBİRLƏRİ FONDU	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Qarşısialınma tədbirləri fondu:	(212,74)	(212,74)
Cəmi	(212,74)	(212,74)

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

KREDİTOR BORCLARI:	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
əməyin ödənilməsi üzrə		
büdcə üzrə		
sosial sigorta və təminat üzrə	5 176,72	463,26
digər məcburi ödənişlər üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditorlar		
Cəmi	5 176,72	463,26

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

TƏKRARSİĞORTA ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ ÖHDƏLİKLƏR:	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Təkrarsığortaçı üzrə	1 031 949,90	202 512,75
Təkrarsığortalı üzrə		

Cəmi

1 031 949,90

202 512,75

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

TƏSİŞÇİ VƏ YA SƏHMDARLARLA HESABLAŞMALAR	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar	449,24	
Cəmi	449,24	

11. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

SAİR ÖHDƏLİKLƏR	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Sair öhdəliklər	76 071,43	231 049,16
Cəmi	76 071,43	231 049,16

12. QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

KREDİTOR BORCLARI:	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
əməyin ödənilməsi üzrə		
büdcə üzrə		
sosial siğorta və təminat üzrə		
digər məcburi ödənişlər üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditorlar	178 782,26	99 221,59
Cəmi	178 782,26	99 221,59

13. ƏSAS ƏMƏLİYYAT GƏLİRİ:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
birbaşa siğorta üzrə siğorta haqları	17 054 060,31	15 124 506,10
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	317 833,47	399 129,45
siğorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə		
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə		
komissyon muzdlar üzrə	139698,87	311626,13
Cəmi	17 511 592,65	15 835 261,68

14. ƏSAS ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
siğorta ödənişləri və siğorta məbləğləri üzrə qaytarılan siğorta haqları üzrə tənzimləmə xərcləri	8 475 960,60 392 350,25 377,45	8 537 942,24 312 529,97 1 144,16
təkrarsığortaya verilmiş siğorta haqları üzrə qarşısalınma tədbirləri fonduna ayırmalar üzrə siğorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	2 084 434,74	1 812 649,9
Cəmi	10 953 123,04	10 664 266,27

15. İŞLƏRİN APARILMASI XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Əmək haqqı - cəmi	1 063 623,89	1 029 489,07
o cümlədən :		
a) ştat işçilərinə əmək haqqı - cəmi	1 063 623,89	1 029 489,07
o cümlədən :		
- vəzifə maaşlarına üzrə	1 063 457,09	1 028 029,57
- mükafat	166,80	1 459,50
- sair ödənişlər (orta qazanc üzrə)	166,80	1 459,50
b) siyahidankənar tərkibli işçilərə əmək haqqı - cəmi	688 900,22	507 117,64
Sığorta vasitəçilərinə komisyon muzdlar - cəmi	611 659,26	429 781,00
o cümlədən :		
sığorta agentlərinə	77 240,96	77 336,64
sığorta brokerlərinə	77 240,96	77 336,64
Təkrarsığortalılara hesablanmış komisyon muzdlar	238 802,05	224 266,93
Dövlət sosial müdafiə fonduna ayırmalar	7 133,75	7 793,68
Təsərrüfat xərcləri	5 585,58	9 389,51
Dəftərxana xərcləri	130,00	22,50
Ezamiyyə xərcləri - cəmi	130,00	22,50
o cümlədən		
ölkə daxilində	130,00	22,50
ölkə xaricində	130,00	22,50
Bank xidməti xərcləri	36 098,24	51 255,11
Məsləhət xidmətləri	36 708,8	61 050,66
Reklam işinin aparılmasına xərclər	93 195,58	109 625,48
Amortizasiya ayırmaları	168 156,93	195 767,68
Əsas vəsaitlərin təmiri üzrə xərclər	817,00	7 928,68
İşçilərin ixtisasının artırılmasına çəkilmiş xərclər	293,03	1096,56
Nümayəndəlik xərcləri	395 742,95	423 732,95
Sair xərclər - cəmi		
o cümlədən		
Poçt xidməti	27 388,58	27 713,30
Avtomobil xərcləri	50 924,02	61 950,78
İnformasiya xidməti	6 191,03	8 139,74
Komunal xərc	12 198,17	9 221,14
Məcburi sığorta ödəniş 0,4%	89 116,68	108757,87
Sığorta blankları	9 871,56	8914,64
seminarda iştirak xərcləri	-	-
Tibbi sığorta (ischilər)	31276,65	23676,47
Sığorta məlumatlarının avtomatlaşdırılması	36568,14	51353,94
Heyat sığortası (işçilər)	2140,49	2068,33
Əmlak sığortası	7361,73	4551,29
İcarə xərcləri	114 000,00	114 000,00
Xidmət müqaviləsi üzrə	4 377,94	2 956,45
Tenderdə iştirak	990,00	350,00
texniki xidmet	3 305,96	79,00
tərcümə	32,00	-
Cəmi	2 735 188,02	2 628 536,45

16. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Cəmiyyət ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəliklər üzrə vergi bazalarını onun fəaliyyət göstərdiyi ölkələrin Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablayır və uçotda əks etdirir ki, buda MHBS-dan fərqli ola bilər.

Təşkilat bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergi məqsədləri üçün vergidən azad olunduğundan daim vergi xərcləri ilə üzləşir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün uçota alınan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındaki müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2019-cu və 2018-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlif metodlar, zaman müddətləri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi-uçot əsaslı fərqlərdən yaranan müvvəqəti fərqlər ilə əlaqədardır.

Aşağıdakı məbləğlərin üzləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında vergi qanunvericiliyinə əsasən (müəyyən edildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunan mənfəət üzrə ödəniləcək 20%-lik mənfəət vergisi dərəcəsidir.

31 dekabr 2019-cu və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə qüvvədə olan vergi dərəcəsinin üzləşdirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	3516463,53	2031405,74
Mənfəət vergisi xərci:	703292,71	406281,15
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	2 813 170,82	1 625 124,59

17. RİSKLƏR

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin yaxud onların mütarəddidliyinin Cəmiyyətin gəlir və ya kapitalına yaxud da onun biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir.

Bazar riski faiz dərəcəsi riski kimi, valyuta riski, kredit spredləri, əmtəə qiymətləri və qiymətli kağızların qiyməti aiddir. Cəmiyyətin ölçmə üsullarında və ya üzləşdiyi riskdə yaxud da qeyd olunan risklərin idarə edildiyi və ölçüldüyü tərzdə heç bir dəyişikliklər baş verməmişdir.

Cəmiyyət daxilindəki müəssələr həm sabit, həm də dəyişkən (“üzən”) faiz dərəcələri ilə borc vəsaitlər cəlb edildiyindən Cəmiyyət faiz riskləri ilə üzləşir. Risk Cəmiyyət tərəfindən sabit və üzən faiz dərəcələrinin müvafiq şəkildə vəhdəti yaradılmaqla idarə olunur.

Müşahidə Şurası həmçinin Cəmiyyət müsbət faiz marjası ilə təmin edən onun faiz dərəcəsi mövqeyini uyğunlaşdırmaqla faiz riskini və bazar risklərini idarə edir. Nəzarət şöbəsi Cəmiyyətin cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Cəmiyyətin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və mənfaətinə təsirini qiymətləndirir.

Cəmiyyətin bəzi maliyyə öhdəlikləri ya dəyişkən faiz dərəcəsi daşıyır, ya da ki, kreditorun seçimi ilə faiz dərəcələrinin dəyişilə bilməsini nəzərdə tutan maddə daxil edilir. Cəmiyyət faiz dərəcəsi marjasını nəzarətdə saxlayır və bu səbəbdən əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı pul vəsaitlərinin hərəkətli riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsinə qarşı həssashlıq

Cəmiyyət bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövri olaraq hesablamاقla ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Nəzarət şöbəsi Cəmiyyətin cari maliyyə

həssaslığını və onun gəlirliyinə təsirini hesablayır. Aşağıda göstərilən həssaslıq təhlili hesabat dövrünün sonunda həm derivativ, həm də qeyri-derivativ alətlər üzrə faiz riskinə məruzqalma əsasında müəyyən edilmişdir. Üzən faiz dərəcəsi daşıyan öhdəliklər üzrə təhlil dövrün sonunda öhdəliyin ödənilməmiş məbləğinin bütün il üzrə ödənilmədiyini hesab etməklə həyata keçirilir. Cəmiyyət daxilində faiz dərəcəsi barədə əsas idarə heyətinə məlumat verildikdə 50 baza dərəcəsində artum və ya azalmaya istinad edilir ki, bu da rəhbərliyin faiz dərəcələrində mümkün dəyişikliklərin qiymətləndirilməsini əks etdirir.

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri qeyri-müəyyən olacağı ilə bağlı riskdir. Cəmiyyət üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnəsində dəyişikliyin baş verməsi nəticəsində onun maliyyə vəziyyəti və vəsaitlər hərəkətinin təsirə məruz qala biləcəyi halı ilə üzləşir.

Müşahidə Şurası təxmin edilən AZN məzənnəsinin dəyişməsi və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarəedilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Cəmiyyətə valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişkənlilikdən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılması üçün imkan yaradır.

Həssaslıq təhlili üzrə məhdudiyyətlər

Əslində, ehtimallar və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya edilməlidir.

Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin aktivlərinin və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan əlavə, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdikdə dəyişə bilər. Məsələ, Cəmiyyətin maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçidkə Cəmiyyətin rəhbərliyi bəzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən siğortalıyıcı addımlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında bazar dəyəri ilə qiymətləndirdikdə fərziyyələrdəki dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməyə bilər. Belə hallarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxtəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi səhmdar kapitalının dəyişməsinə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda həssaslıq təhlillərinin digər məhdudiyyətlərinə Cəmiyyətin yalnız dəqiqliklə proqnozlaşdırılması mümkün olmayan qısamüddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski nümayiş etdirmək üçün şərti (hipotetik) bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərakət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

Qiymət riski olan məhsullar

Cəmiyyət ümumi və ya xüsusi bazar dəyişiklikləri nəticəsində öz məhsulları üzrə qiymət riskinə məruz qalır.

Cəmiyyət qiymət riskini bazar şəraitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələn potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla və müvafiq zərər-həddi ("stop-loss") məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Cəmiyyət belə öhdəliklərin ümumi məbləğində bərabər həcmidə potensial zərərlə üzləşir. Lakin, ehtimal edilən məbləği bundan azdır, çünki, öhdəliklərin əksəriyyəti kredit müqavilələrində göstərilən bəzi şərtlərdən aslıdır.

Əməliyyat riski

Əməliyyat sistemdəki nasazlıq, əməliyyatçının səhvi, saxtakarlıq və digər xarici hadisələr nəticəsində yaranmış zərərdir. Nəzarətlər yerinə yetirilmədikdə, əməliyyat riskləri müəssisənin nüfuzuna xələl gətirə, hüquqi və ya inzibati nəticələrinə səbəb ola və ya maliyyə itkilərinə gətirib çıxara bilər. Cəmiyyət bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını gözləmir, lakin özünün nəzarət konsepsiyası ilə, habelə potensial risklərə nəzarət və ya onlara qarşı cavab tədbirləri görməklə bu riskləri idarə etməyə çalışır. Nəzarətlərə vəzifə bölgüsünün, sistemə çıxışın, təsdiqlənmə və üzləşdirmə prosedurlarının, heyətin təlimi və qiymətləndirmə proseslərinin səmərəli təşkili daxildir.

18. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKİ HADİSƏLƏR

Hesabat tarixindən sonra hər hansı bir hadisə baş verməmişdir.